

V EŘEJNÉ KNIHOVNY K RÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE V ROCE 2021

S T A T I S T I C K Á R O Č E N K A

H odnocení knihovnických služeb

P rostory a vybavení

R egionální funkce

K nihovnické soutěže a ocenění

Obsah:

Strana

Knihovnictví v roce 2021

Návštěvníci a služby knihoven	3
Kulturní, vzdělávací a komunitní akce	4
Síť knihoven Královéhradeckého kraje	5
Krajské sumáře podle kategorií knihoven	6
Souhrnná statistika knihoven Královéhradeckého kraje	9

Prostory a vybavení

Prostory a finanční zajištění	10
Vyhodnocení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb	10
Komentář k vyhodnocení standardu VKIS	11

Spolupráce knihoven

Regionální funkce	13
SKIP region 08	14

Propagace knihoven

Krajská propagační kampaň	14
Knihovnické soutěže a ocenění	14

Publikační činnost veřejných knihoven

15

Ilustrace k projektu Bookstart z Městské knihovny v Trutnově

Úspěch roku

Bookstart – S knížkou do života je projekt, který ukazuje rodičům kouzlo společného čtení a otevírá prostor knihovny nejmenším dětem. V roce 2021 k motivačním sadám a programům pro děti 0–3 roky přibyla nabídka pro předškoláky 3–6 let a projekt se opět setkal s velkým ohlasem u knihovníků i veřejnosti. I díky finanční podpoře Královéhradeckého kraje se zúčastnilo 40 knihoven našeho kraje.

<https://www.sknizkoudozivota.cz/>

Knihovnictví v roce 2021

Návštěvníci a služby knihoven

Do služeb knihoven se promítla pandemická omezení: úplné nebo částečné omezení provozu se týkalo dvou třetin provozních dní. Návštěvníci si více zvykli na online služby a akce, ale počet fyzických návštěv byl ještě nižší než v roce 2020. Zájem o registraci poklesl o 7 %, u dětských čtenářů o 11 %. Nejvíce se tento trend projevil v návštěvnosti půjčoven a studoven a v počtu uskutečněných výpůjček. Knihovny organizovaly bezkontaktní výdej knih a půjčování přes „okénko“, vrácení knih probíhalo přes biblioboxy, přesto počet zaregistrovaných výpůjček poklesl o 13 % oproti předešlému roku. Pokles návštěvnosti i výpůjčních služeb se projevil v knihovnách všech velikostních kategorií.

Pokračoval rozvoj služeb v online prostoru, více se dbalo na dostupnost knihoven přes mobilní zařízení. U neprofesionálních knihoven se nejčastěji jednalo o zpřístupnění online katalogu v rámci regionálních systémů, doplňování informací na webové stránky nebo facebooku, třetina těchto knihoven ovšem stále nemá vlastní webovou stránku a ve virtuálním prostoru s uživateli nekomunikuje. Městské knihovny doplňovaly nabídku online kulturních a vzdělávacích akcí nebo si otevřely nové profily na sociálních sítích. Krajská knihovna zavedla digitální členství, které umožňuje registraci k online službám bez jakékoli fyzické návštěvy knihovny. Výpůjčky e-knih se zvýšily o 20 %. Do portálu Knihovny.cz byly zapojeny knihovny: Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové, Knihovna města Hradce Králové, Městská knihovna Trutnov, Městská knihovna Jaroměř.

Kulturní, vzdělávací a komunitní akce nejčastěji odrážely snahu knihovníků přilákat návštěvníky ke čtení a rozvíjet ve spolupráci se školami čtenářskou gramotnost dětí a mládeže. K pořádání akcí byly v sezóně využívány venkovní prostory, což bylo pro návštěvníky atraktivní a zároveň vyhovovalo zdravotním opatřením.

Na snímku je zachycen „výpůjční pult“ v Knihovně města Hradce Králové

Venkovní výstavní plocha Místní knihovny v Černilově (okr. Hradec Králové)

Nově vybavený knihovní dvorek v Hořicích v Podkrkonoší

Knihovna Břetislava Kafky v Červeném Kostelci rozšířila své prostory o knihovní zahradu. Zahrada příběhů je vybavena pro pořádání venkovních akcí i výstav, nabízí místa ke klidnému čtení i herní prvky pro děti.

Veřejné knihovny Královéhradeckého kraje 2021

V roce 2021 byl počet uskutečněných akcí jen o 10 % vyšší než v předešlém roce (tj. stále o 40 % méně akcí než před pandemií). Nabídka vzdělávání se plnila rychleji než u programů kulturních a komunitních, ale o lekce zaměřené výhradně na informační technologie už byl zájem jen výjimečně. Řada tradičních akcí se opět neuskutečnila kvůli epidemiologickým opatřením nebo měla náhradní termín, např. Noc s Andersenem se konala v říjnu, někde i online z domova. Návštěvníků akcí – akcí uskutečněných v knihovně i online – bylo o 25 % více než v roce 2020.

Knihovny podporují čtenářství

Nový interiér dětského oddělení Městské knihovny v Broumově při čtenářské lekci pro školu

Pasování na čtenáře v Obecní knihovně Předměříce nad Labem (okr. Hradec Králové)

S knížkou do života

Nejmenší návštěvníci v Knihovně B. Kafky v Červeném Kostelci

Knížkárna pro nejmenší v Městské knihovně Hořice

Knihovna V. Čtvrtka v Jičíně připravuje v rámci programu Bookstart Čtípiskova klubka a klubička v prostorách dětského oddělení

Výchova ke čtenářství v Městské knihovně Trutnov

Sít knihoven Královéhradeckého kraje

Sít knihoven 2021	Knihovny celkem						Pobočky					
	Královéhradecký kraj	Krajská knihovna	Knihovny pověřené regionál. funkcemi	Knihovny s profesionál. pracovníky	Knihovny s neprofesionál. pracovníky	Ostatní evidované knihovny	CELKEM	Krajská knihovna	Knihovny pověřené regionál. funkcemi	Knihovny s profesionál. pracovníky	Knihovny s neprofesionál. pracovníky	Ostatní evidované knihovny
Hradec Králové	-	1	7	81	10	99	-	11	4	0	0	15
Jičín	-	1	12	59	4	76	-	1	5	2	0	8
Náchod	-	1	10	59	1	71	-	1	9	1	0	11
Kostelec nad Orlicí	-	1	3	18	0	22	-	0	4	1	0	5
Rychnov nad Kněžnou	-	1	4	48	4	57	-	2	2	0	0	4
Trutnov	-	1	8	41	7	57	-	3	0	0	0	3
CELKEM	0	6	44	306	26	382	0	18	24	4	0	46
SVK Hradec Králové	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
CELKEM	1	6	44	306	26	383	0	18	24	4	0	46

Počet obyvatel pro stanovení kategorie knihovny	2021		Kategorie	01		02		03		04		05		06	
				Hradec Králové		Jičín		Náchod		Kostelec nad Orlicí		Rychnov nad Kněžnou		Trutnov	
	krajský přehled	Obsluhované obyvatelstvo		Počet knihoven celkem	Obsluhované obyvatelstvo	Počet knihoven celkem	Obsluhované obyvatelstvo	Počet knihoven celkem	Obsluhované obyvatelstvo	Počet knihoven celkem	Obsluhované obyvatelstvo	Počet knihoven celkem	Obsluhované obyvatelstvo	Počet knihoven celkem	Obsluhované obyvatelstvo
bez ostatních evidovaných	360	522 082		91	159 916	72	71 884	71	107 004	22	25 640	53	50 641	50	107 038
1 - 500 obyv.	192	50 827	1	58	16 531	44	10 393	34	9 701	9	2 349	32	7 411	15	4 444
501 - 1 000 obyv.	95	64 609	2	19	12 878	16	10 259	24	15 916	7	4 631	11	7 960	18	13 993
1 001 - 3 000 obyv.	44	75 922	3	10	18 350	8	13 782	5	8 540	4	6 422	6	10 047	11	17 705
3 001 - 5 000 obyv.	6	22 751	4	0	0	1	3 700	1	4 061	0	0	2	7 673	2	7 372
5 001 - 10 000 obyv.	14	96 298	5	3	18 114	2	17 475	5	36 347	2	12 238	1	6 651	1	5 563
10 001 - 20 000 obyv.	6	87 398	6	0	0	1	16 099	1	12 652	0	0	1	10 999	2	27 502
20 001 - 40 000 obyv.	1	30 234	7	0	0	0	0	1	20 271	0	0	0	0	1	30 459
40 001 a více obyv.	1	94 043	8	1	94 043	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
krajská knihovna bez městské funkce	1	94 043	8	* obsluhovaná populace krajské knihovny se nepřičítá do sumáře počtu obyvatel											

Krajské sumáře podle kategorií knihoven

		2021	KNIHOVNÍ FOND										
krajský sumář podle kategorií			Vlastní knihovní fond			Přírůstky (bez VF)			Financování nákupu				VF
001	002	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	
	Obsluhovaná populace (obyv.)	Vlastní knihovní fond (bez VF)	% knih. jednotek ve volném výběru	Exempláře periodik na 1000 obyvatel	Přírůstky knihovního fondu (bez VF)	% obnovy knih. fondu ve volném výběru	Přírůstky fondu (bez VF) na 1000 obyv.	Náklady na knih. fond (bez RF) Kč/na 1 obyvatele	Náklady na knih. fond (bez RF) Kč/na 1 výpůjčku	Náklady na periodika v %	Náklady na licence EIZ v %	Výměnné fondy půjčené od jiných knihoven	
sumář/průměr	522 082	3 825 946	46,3	15,8	86 933	4,9	166,5	38,32	8,50	11,0	5,2	185 703	
01	Krajská knihovna	94 043	1 473 255	12,0	47,5	15 088	8,5	160,4	33,30	13,49	8,8	17,7	*
02	Pověřené knihovny	177 517	893 777	42,8	5,1	27 933	7,3	157,4	41,25	7,89	6,3	5,1	1 034
03	ZK s profesionál. prac.	194 394	1 066 060	77,0	10,5	36 701	4,5	188,8	43,72	8,40	15,1	1,3	3 570
04	ZK s neprofesionál.prac.	150 171	392 854	99,5	5,5	7 211	1,8	48,0	7,02	5,80	30,1	2,5	181 099

* Krajská knihovna nepracuje s výměnnými fondy.

Obsluhovaná populace krajské knihovny bez městské funkce se rovná počtu obyvatel krajského města.

Obyvatelstvo krajského města se v tomto případě přičítá do sumáře pouze z výkazu městské knihovny v daném městě.

		Standard pro dobrý fond		
krajský sumář		Rozsah a využití knih. fondu		
001	002	112	113	114
		Rozsah knihovního fondu celkem (sl. 101+111)	Rozsah knih. fondu na 1 obyv.	Obrat knih. fondu
sumář/průměr	4 011 649	7,7	0,5	
01	Krajská knihovna	1 473 255	*	*
02	Pověřené knihovny	894 811	5,0	1,0
03	ZK s profesionál. prac.	1 069 630	5,5	0,8
04	ZK s neprofesionál.prac.	573 953	3,8	0,3

* U krajské knihovny se ukazatele nesledují.

		ZAMĚSTNANCI							
krajský sumář podle kategorií		Celkem (úvazky)				Odborní zaměst. (úvazky)			
001	002	601	602	603	604	605	606	607	
	Obsluhovaná populace	Počet zaměstnanců (přepočteny stav)	Zaměst. /1000 obyv.	Zaměst. /1000 registr. uživatelů	Zaměst. /1000 návštěv	Odborní zaměst. celkem	Vš knih. směru	Sš knih. směru	
sumář/průměr	522 082	334,7	0,6	4,9	0,2	282,9	42,7	86,0	
01	Krajská knihovna	94 043	82,5	0,9	7,0	0,2	69,2	20,5	10,7
02	Pověřené knihovny	177 517	130,8	0,7	5,8	0,2	119,6	11,9	48,3
03	ZK s profesionál. prac.	194 394	108,0	0,6	4,5	0,2	94,1	10,4	27,0
04	ZK s neprofesionál.prac.	150 171	13,4	0,1	1,3	0,2	*	*	*

* Ukazatel se nesleduje.

Krajské sumáře podle kategorií knihoven

		UŽIVATELE											
krajský sumář podle kategorií								Návštěvníci		z toho v %			
001	002	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210		
	Obsluhovaná populace	Registrovaní uživatelé	% registr. uživatelů z počtu obyvatel	Uživatelé do 15 let	% uživatelů do 15 let z celkového počtu registr. uživatelů	Počet návštěvníků celkem	Fyzické návštěvy knihovny %	Návštěvníci on-line služeb %	Návštěvníci internetu - % z fyzických návštěv.	Návštěvníci kultur. a vzděl. akcí - % z fyzických návštěv.	Počet návštěvníků celkem /1 obyvatele		
sumář/průměr	522 082	68 609	13,1	16 759	24,4	2 008 244	41,9	58,1	6,1	14,7	3,9		
01	Krajská knihovna	94 043	11 741	12,5	*	*	468 866	13,5	86,5	16,2	14,3	5,0	
02	Pověřené knihovny	177 517	22 598	12,7	6 560	29,0	871 246	39,1	60,9	1,9	12,5	4,9	
03	ZK s profesionál. prac.	194 394	24 188	12,4	7 505	31,0	584 682	62,2	37,8	8,0	17,3	3,0	
04	ZK s neprofesionál.prac.	150 171	10 082	6,7	2 694	26,7	83 450	88,6	11,5	7,8	12,6	0,6	

* Krajská knihovna poskytuje služby uživatelům od 15 let.

		VÝPŮJČKY												
krajský sumář podle kategorií						z toho v %		Výpůjčky knih					Výpůjčky periodik	
001	002	301	302	303	304	305	306	307	308	309	310	311	312	
	Obsluhovaná populace	Vypůjčky celkem	Počet vypůjček /1 obyv.	Počet vypůjček na 1 registr. uživatele	Prezenční vypůjčky %	Prolongace %	Dospělým celkem	Z toho % naučné literatury	Dětem celkem	Na 1 čtenáře do 15 let	Z toho % naučné literatury	Vypůjčky periodik	Vypůjčky periodik %	
sumář/průměr	522 082	2 353 772	4,5	34,3	1,6	39,5	1 746 403	22,8	296 109	17,7	15,0	230 840	9,8	
01	Krajská knihovna	94 043	232 113	2,5	19,8	2,5	50,0	224 573	79,8	*	*	4 810	2,1	
02	Pověřené knihovny	177 517	928 542	5,2	41,1	2,1	37,9	654 138	16,6	135 935	20,7	14,4	74 018	8,0
03	ZK s profesionál. prac.	194 394	1 011 338	5,2	41,8	1,1	42,1	735 943	13,2	136 362	18,2	15,7	126 904	12,6
04	ZK s neprofesionál.prac.	150 171	181 779	1,2	18,0	0,5	20,5	131 749	9,8	23 812	8,8	14,9	25 108	13,8

* Krajská knihovna poskytuje služby uživatelům od 15 let.

Krajské sumáře podle kategorií knihoven

		ELEKTRONICKÉ SLUŽBY											
krajský sumář podle kategorií													
	001	002	501	502	503	504	505	506	507	508	509	510	511
		Obsluhovaná populace	Webová stránka knihovny	Návštěvy webové stránky	Elektronický katalog	Vstupy do el. katalogu celkem	z toho % vstupů z prostoru mimo knihovnu	Vstupy do el. vypujícího protokolu celkem	Vlastní databáze	Licencované el. informační zdroje (EIZ)	Vstupy do EIZ a databází	Stažené digitální dokumenty	On-line informační služby - zodpovězené dotazy
	sumář/průměr	522 082	236	1 476 572	189	843 825	91,2	403 416	15	32	64 584	9 614	24 361
01	Krajská knihovna	94 043	1	414 924	1	240 946	89,5	195 618	5	9	54 383	1 531	3 067
02	Pověřené knihovny	177 517	6	499 371	6	386 557	94,1	164 161	4	18	7 492	7 494	2 533
03	ZK s profesionál. prac.	194 394	44	485 829	43	206 839	87,5	43 163	6	5	2 709	589	18 750
04	ZK s neprofesionál.prac.	150 171	185	76 448	139	9 483	97,9	474	0	0	0	0	11

		DALŠÍ ÚDAJE												
krajský sumář podle kategorií		MVS		Regionální služby						Internet				
	001	002	401	402	403	404	405	406	407	408	409	410	411	412
		Obsluhovaná populace	MVS z jiných knih. kladně vyřízené	MVS zastlané jiným knihovnám - kladně vyřízené	Výměnné fondy jiným knihovnám svazky	Poradenská činnost	Vzdělávání knihovníků	Kulturní akce	Vzdělávací akce	Publikace celkem	Studijní místa /1000 obyv.	Počet počítačů napojených na internet	Internet počet stanic / 1000 obyv.	Plocha knihovny m²/ 1000 obyv.
	sumář/průměr	522 082	7 227	6 479	185 839	2 165	108	2 017	2 015	11	7,2	646	1,2	64,1
01	Krajská knihovna	94 043	3 193	238	*	39	24	45	95	4	3,7	61	0,7	66,1
02	Pověřené knihovny	177 517	1 394	573	116 572	1 590	67	738	772	4	2,2	105	0,6	41,9
03	ZK s profesionál. prac.	194 394	2 592	3 029	69 267	321	16	873	1 025	2	5,6	169	0,9	47,3
04	ZK s neprofesionál.prac.	150 171	48	2 639	*	*	*	361	123	1	12,7	311	2,1	*

* Ukazatel se nesleduje.

Souhrnná statistika knihoven Královéhradeckého kraje za léta 2013–2021

Výběr ukazatelů včetně výkonů krajské knihovny

NÁVŠTĚVNOST A SLUŽBY	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
počet návštěvníků knihoven	2 601 391	2 538 398	2 567 800	2 634 436	2 403 824	2 491 147	2 453 489	1 914 203	2 008 244
z toho									
návštěvníci elektronických služeb	1 147 936	1 053 000	1 122 943	1 219 291	1 052 518	1 154 950	1 096 415	1 050 310	1 166 538
návštěvníci vzdělávacích a kulturních akcí	167 540	185 804	195 184	202 505	212 079	223 188	244 716	108 891	136 231
návštěvníci webů	1 319 558	1 200 081	1 373 950	1 361 433	1 339 090	1 294 957	1 597 562	1 555 005	1 476 572
počet registrovaných uživatelů	90 422	90 754	89 904	88 793	84 037	82 593	82 691	73 459	68 609
% obyvatel kraje registrovaných v knihovnách	17,30	17,40	17,39	17,01	16,00	15,70	15,70	13,98	13,14
počet návštěvníků na jeden pracovní úvazek ročně	7 519	7 310	7 264	7 728	6 913	7 278	7 081	5 584	6 000
počet klasických výpůjček	4 036 124	3 979 729	3 842 092	3 757 927	3 622 447	3 511 315	3 447 496	2 693 824	2 353 772
počet kulturních a vzdělávacích akcí	6440	6 869	7 080	7 799	8 116	8 582	8 625	4 214	4 919

VYBAVENÍ KNIHOVEN									
knihovní fond (k. j.) včetně výměnných fondů	4 155 912	4 184 161	4 218 862	4 219 581	4 206 981	4 202 445	4 159 263	4 135 375	4 170 256
přírůstek (k. j.) včetně výměnných fondů	102 327	108 219	111 360	108 968	109 661	104 233	108 012	101 892	102 639
weby knihoven	221	232	236	234	236	224	230	232	236
online katalogy na internetu	132	135	135	138	141	143	154	171	189
studijní místa	3 925	3 987	3 960	3 934	3 910	3 808	3 802	3 749	3 737
internet pro veřejnost – počet stanic	731	715	713	713	708	700	684	670	646
zaměstnanci celkem (přepočtené pracovní úvazky)	345,9	347,2	353,5	340,9	347,7	342,3	346,5	342,8	334,7

MEZIKNIHOVNÍ SPOLUPRÁCE (výkaz regionálních funkcí)									
meziknihovní výpůjční služba	9 038	10 091	11 433	14 171	11 666	10 810	10 571	8 069	7 262
počet žádostí od knihoven									
cirkulace výměnných fondů (k. j.) včetně dlouhodobých výpůjček	118 401	123 860	185 678	193 657	194 934	195 148	214 369	192 226	185 839
poradenská služba – metodické návštěvy	806	758	683	780	736	755	701	545	640
poradenská služba – odborné konzultace	1 941	1 686	1 669	1 648	1 620	1 752	1 875	2 005	1 873
vzdělávání knihovníků (počet akcí)	67	73	72	79	85	89	95	43	59
revize knihovních fondů (k. j.)	92 649	98 095	64 379	71 889	76 182	75 093	68 893	97 635	80 378

Prostory a vybavení

Prostory a finanční zajištění rekonstrukcí

V roce 2021 proběhly další rekonstrukce a dovybavení interiéru knihoven; úpravy prostor knihoven se často zaměřují na vybudování bezbariérového vstupu, sociálního zařízení, výměnu podlahovin a nábytku (např. pobočky Knihovny města Hradce Králové Malšovice, Plačice, Kukleny, knihovna v Třebechovicích pod Orebem, pobočka Poříčí Městské knihovny Trutnov, dětské oddělení Městské knihovny Jaroměř a Městské knihovny Broumov, knihovna Vysokov, okr. Náchod), umístění změnila Městská knihovna Smiřice, větší rekonstrukce se týkaly knihoven ve Staré Vodě a Libčanech, okr. Hradec Králové. U vesnických knihoven bylo nové umístění knihovny řešeno společně s úpravami prostor multifunkčních kulturních zařízení (např. Hejtmánkovice, okr. Náchod) nebo v souvislosti s rekonstrukcemi budov obecních úřadů (např. knihovna Ohnišťany, okr. Hradec Králové, Rasošky, okr. Náchod, Bohuslavice nad Metují, okr. Náchod, Lamprechtice, okr. Trutnov). Na Náchodsku knihovny využily granty místních akčních skupin (dovybavení knihovni zahrady v Červeném Kostelci) nebo projekty příhraniční spolupráce (dotace z česko-polského projektu pro Městskou knihovnu Broumov a Městskou knihovnu Česká Skalice).

V roce 2021 proběhlo v celém kraji oslovení zřizovatelů knihoven v obcích do 3 000 obyvatel z důvodu průzkumu prostorového a technického vybavení knihoven. Cílem bylo soustředit podklady pro jednání o krajské dotaci cíleně zaměřené na modernizaci vybavení malých knihoven. Z celkového počtu 328 knihoven v malých obcích zajišťovali metodici pověřených knihoven podrobnější šetření v 43 knihovnách (tj. v 13 % z celkového počtu). Jednalo se o obce, kde zřizovatelé plánují modernizaci knihovny v letech 2023–2027 a zajímají se o financování pomocí dotací. Byl zjišťován současný stav budov, exteriérů i interiérového vybavení a také rozsah i finanční náročnost plánovaných rekonstrukcí či modernizací.

Vyhodnocení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb v roce 2021

Porovnání vybavení knihoven se standardem

HODNOCENÍ STANDARDU VKIS		Knihovny v kraji	Bezbariérový přístup	WiFi pro uživatele	Provozní doba pro veřejnost	Náklady na knihovní fond	Obnova knihovního fondu, min. 7 % roční obnovy	Plocha knihovny, min. 60 m ² /1000 obyv.	Studijní místa	Přístup k internetu	Web knihovny	El. katalog na internetu	Vzdělávací, kulturní a komunitní aktivity
2021		01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
Kraj celkem	Kategorie	Počet knihoven celkem	Počet knihoven s bezbariérovým přístupem	Počet knihoven s WiFi	Hodnocení ANO	Hodnocení ANO	Hodnocení ANO	Hodnocení ANO u obcí nad 1 000 obyv.	Hodnocení ANO	Hodnocení ANO	Hodnocení ANO	Hodnocení ANO u obcí nad 500 obyv.	Hodnocení ANO
Královéhradecký kraj		360	114	147	87	52	52	20	206	213	236	121	45
do 500	1	192	51	64	25	7	10	nehodnotit	111	161	98	nehodnotit	16
501 - 1000	2	95	30	35	16	7	6	nehodnotit	48	16	68	54	10
1 001 - 3 000	3	44	14	22	23	13	15	15	20	19	41	38	10
3 001 - 5 000	4	6	2	5	4	5	4	3	6	2	6	6	2
5 001 - 10 000	5	14	11	13	12	13	11	1	13	11	14	14	3
10 001 - 20 000	6	6	3	5	4	5	4	0	5	2	6	6	3
20 001 - 40 000	7	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	1	0
více než 40 000	8	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	1

Komentář k vyhodnocení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb v roce 2021

Do hodnocení bylo v roce 2021 v Královéhradeckém kraji zahrnuto 360 knihoven. Kraj se vyznačuje velkým počtem malých sídel: knihovny v obcích do 500 obyvatel tvoří 53 % z celkového počtu knihoven, což se projevuje i v celokrajských výsledcích hodnocení standardu VKIS, zejména v parametrech provozní doba pro veřejnost, náklady na knihovní fond, obnova knihovního fondu.

Provozní doba knihovny pro veřejnost

Doporučený rozsah provozní doby nabízí v rámci kraje necelá čtvrtina knihoven, v nejpočetnější kategorii knihoven do 500 obyv. je to pouze 13 % knihoven, v druhé velikostní kategorii 16,8 %. Vesnické knihovny bývají často otevřeny jen 1x týdně 2 hodiny a zřizovatelé argumentují tím, že další otevírací den by vzhledem k návštěvnosti nebyl využíván a bylo by to neekonomické. U profesionálních knihoven je naopak tento parametr na dobré úrovni, doporučený rozsah otevírací doby nabízí 80 % těchto knihoven.

Tvorba knihovního fondu a informačních zdrojů

Neprofesionální knihovny, které nedoplňují své kmenové fondy, tvoří 54 % knihoven kraje. Tyto knihovny získávají nové dokumenty jen formou výměnných souborů v rámci regionálních funkcí. Zřizovatelé vesnických knihoven hodnotí budování výměnných fondů jako hospodárnější řešení a přispívají pověřené knihovně na nákup výměnných fondů formou darů nebo dotací. Nákup fondů byl financován celkovou částkou 3 495 890 Kč, z níž tvořily příspěvky a dary od obcí 40 %, zbývající náklady byly uhrazeny z dotace na regionální funkce. Nákup výměnných fondů podpořilo 242 obcí, sdružování finančních prostředků na nákup se neuskutečňuje v oblasti Kostelec nad Orlicí.

Výměnnými fondy bylo obslouženo 93 % vesnických knihoven. Objem dokumentů nabídnutých k prvnímu půjčení činil 224 k. j. (loni 211 k. j.) na 1 knihovnu využívající cirkulaci, což je ve všech oblastech více, než doporučuje standard.

Finanční prostředky na nákup vlastních fondů vykazuje v doporučené výši pouze 3,6 % knihoven do 500 obyv. a 7,4 % knihoven druhé velikostní kategorie. U profesionálních knihoven jsou velké rozdíly v částkách věnovaných na budování fondů; splnění minimálních hodnot indikátoru vykazovalo 86 % těchto knihoven.

Do výsledků obnovy fondu se promítají způsoby doplňování v neprofesionálních knihovnách. U profesionálních knihoven je hodnota obnovy často ovlivněna celkovou velikostí fondů.

Umístění knihovny v obci a bezbariérový přístup

Umístění knihoven vychází z individuálních podmínek v obci, větší procento knihoven je umístěno v centru obce. V poslední době se knihovny v malých obcích, které chce obec přestěhovat, často umísťují do rekonstruovaných budov společně s obecním úřadem nebo do multifunkčních budov společně s další občanskou vybaveností.

Při rekonstrukcích se řeší i bezbariérovost – podle individuálních možností prochází úpravou alespoň vchod do budovy, ale stále má velký počet knihoven prostory v patře nebo nemá bezbariérový interiér.

Plocha knihovny, studijní místa

Doporučenou plochu má k dispozici jen přibližně čtvrtina knihoven a tento indikátor se během posledních let v sumárních číslech příliš nemění. Stěhování knihoven a rekonstrukce interiéru, které vedou ke zvýšení kvality prostor, jsou v posledních letech častější, ale nejsou automaticky provázeny zvětšením plochy, kterou knihovna užívá.

Počet studijních míst zůstává na úrovni minulých let. Součástí rekonstruovaných prostor bývají neformální sedací místa (například sedací stupně, lavice a vaky), která se do sledování nezahrnují.

Přístup k internetu, webová stránka a elektronický katalog

Stanice veřejného internetu ubývá, rozšiřuje se wifi připojení a návštěvníci si častěji přinášejí vlastní zařízení.

Webovou stránku má 65,5 % knihoven. Všechny profesionální knihovny mají vlastní webovou stránku a často ještě provozují profily na sociálních sítích. Vesnické knihovny využívají šablony webu nebo mají pouze samostatný oddíl na webu obce. Nejvíce neprofesionálních knihoven vybavených webovou stránkou je v okresech Jičín, Náchod a Trutnov. Tyto weby vznikaly v souvislosti se zaváděním regionálních automatizovaných systémů a jejich správu z velké části zajišťují metodici.

Vybavení elektronickým katalogem je u knihoven nad 3 000 obyv. stoprocentní, u vesnických knihoven mírně přibývá a zpravidla se jedná o připojení k regionálním systémům, které spravuje pověřená nebo středisková knihovna.

Vzdělávací, kulturní a komunitní aktivity

V roce 2021 byl počet akcí opět omezený z důvodu opatření souvisejících s covidem; pořádání akcí dostupných přes web měly v nabídce jen městské knihovny. V roce 2021 splnilo v rámci kraje doporučený standard 12,5 % knihoven a zvýšil se počet knihoven, kde se kulturní a vzdělávací akce a komunitní aktivity nepořádaly – 69 % knihoven nemělo v programu kulturní akce a 83 % knihoven nepřipravovalo vzdělávání pro veřejnost.

Vzdělávání pracovníků knihovny

Situace ve sledování profesního vzdělávání zaměstnanců se výrazně zlepšila, přesto za rok 2021 stále nemáme k dispozici srovnatelné výsledky za všechny okresy k vytvoření celokrajského sumáře ani data pro hodnocení podle velikostních kategorií.

Z dostupných informací vyplynulo, že u profesionálních knihoven (včetně krajské knihovny) splnilo rozsah vzdělávání daný standardem (48 hod. ročně) 37,7 % odborných zaměstnanců. Vyšších výsledků než v minulém roce bylo dosaženo započítáním studia odborné literatury v rozsahu podle definice. Některé okresy ale zatím individuální studium literatury do výkazu neuvedly. Profesní vzdělávání v neprofesionálních knihovnách bylo v úplnosti sledováno pouze v okrese Jičín a Trutnov.

I v roce 2021 komplikovala účast na vzdělávacích akcích nepříznivá epidemiologická situace, kvůli větší nemocnosti se upřednostňovalo zajištění služeb před účastí na seminářích a školeních. Online vzdělávání znamená úsporu času a menší finanční náklady, a tak jej zaměstnanci i vedoucí pracovníci přijímají velmi dobře a profesionální knihovny se postupně vybavují potřebnou technikou. Online vzdělávání je časově dostupnější i pro knihovníky na vesnicích, ale tam ještě velmi často chybí technické vybavení.

Zájem byl o e-learningové kurzy MZK Brno a také krajská knihovna připravila bohatou nabídku online školení (např. práce s komunikační platformou MS Teams, manažerská akademie, biblioterapie, základní knihovnický kurz, knihovny a booktuberi, e-knihy v praxi českých knihoven, online zdroje k prezentování regionální historie). Online proběhly i dvě krajské konference – Konference o personální práci v knihovnách a Královéhradecká knihovnická konference. Některé původně plánované prezenční lekce byly převedeny na online formu (např. pedagogické minimum pro knihovníky). U některých témat je obtížné převést kurz na online formu, výhodná ale může být hybridní forma, kdy se kombinují prezenční setkání a online konzultace.

Měření spokojenosti uživatelů knihovny

V letech 2020–2021 ovlivňovala plnění tohoto parametru pandemická situace a s tím spojené omezení služeb knihoven: ani větší knihovny průzkumy neuskutečnily v plánovaných termínech. Příkladem může být dvakrát odložený průzkum v dětských odděleních Knihovny města Hradce Králové, výsledky tohoto průzkumu byly pak publikovány v knihovnickém zpravodaji U nás: <https://svkhk.cz/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=20210315>. V okrese Hradec Králové jsou průzkumy v profesionálních knihovnách organizovány celookresně (naposledy v roce 2019) a pověřená knihovna poskytuje jednotnou metodiku. Kromě těchto průzkumů se objevují různě tematicky zaměřené ankety, například Městská knihovna Smiřice (okres Hradec Králové) uskutečnila po přestěhování do jiných prostor propagační anketu Tři oříšky pro knihovnu: https://knihovnasmirice.webk.cz/gallery/foto/tRi_oRISky_pro_knihovnu/.

Na Jičínsku proběhl průzkum ve 2 profesionálních knihovnách – Místní knihovna Vysoké Veselí, Místní knihovna Železnice – a na Trutnovsku v Městské knihovně v Úpici. Průzkumy se nekonají v neprofesionálních knihovnách. Důvodem je nezáměr zřizovatelů a také chybějící celostátní metodika pro obsah a organizaci průzkumů v neprofesionálních knihovnách, kde se nedají uplatnit postupy vhodné pro velké knihovny.

Personální zajištění knihovny

V letech 2020–2021 se více projevila snaha hledat úspory v personálním zajištění knihoven: počet úvazků se snížil v sumárním sledování cca o 5 %. U neprofesionálních knihoven problémy s personálním zajištěním souvisejí s věkovou strukturou knihovníků na vesnicích a také s jejich časovými možnostmi, kromě toho odměny za tuto práci nejsou motivující. V krajním případě, když se nenajde knihovník, dochází až k dočasnému uzavření knihovny.

Spolupráce knihoven

Regionální funkce

V roce 2021 bylo do systému regionálních funkcí zahrnuto 378 obsluhovaných knihoven (profesionálních i neprofesionálních). Pokračoval trend mírného úbytku knihoven na vesnicích, v oblasti Hradec Králové byla zrušena knihovna v Lochenicích. Personální zajištění regionálních služeb zůstalo na úrovni minulého roku, činnost byla zajištěna v přepočtu úvazkem 16,32. Na 1 pracovníka zajišťujícího regionální funkce v pověřené knihovně připadalo v průměru 29,2 knihoven. Rozdíly v jednotlivých okresech souvisejí zejména se zapojením pracovníků střediskových knihoven do realizace služeb. Financování služeb bylo zajištěno částkou 10 098 600 Kč z dotace Královéhradeckého kraje, což je 72,2 % z celkové finanční podpory věnované rozvoji regionálních služeb, z dalších zdrojů bylo získáno 3 877 052 Kč. V tom jsou zahrnuty vlastní prostředky knihoven (zejména rozpočet krajské knihovny) 2 073 897 Kč (14,8 % celkových nákladů), zřizovatelé knihoven přispěli na nákup výměnných fondů formou dotačních nebo darovacích smluv částkou 1 405 155 Kč (10 % nákladů). Královéhradecký kraj podpořil formou mimořádné individuální účelové dotace ve výši 398 000 Kč projekt Bookstart – S knížkou do života.

Poradenskou službu využilo 93,4 % obsluhovaných knihoven. Registrováno bylo oproti minulému roku o 20 % více metodických návštěv a o 9,5 % více odborných rad s časovou dotací nad 30 min. pracovního času; velký objem dotazů kratšího rozsahu se neevduje. Rozsah metodické činnosti se tak již částečně vrátil k výkonům před covidovou epidemií, i když v roce 2021 byl provoz knihoven stále ještě omezován uzavírkami a nemocností zaměstnanců.

Odborné rady a komunikace s knihovníky, která probíhá často i z vlastní iniciativy metodiků, se týkaly nejčastěji provozu knihoven v době epidemie, automatizovaných systémů, katalogizace, aktualizace a revize fondů, pomoci při aktualizaci a zakládání webových stránek, žádostí o dotace VISK a konzultací k projektu Bookstart. Komunikace se zřizovateli knihoven probíhá pravidelně ve všech oblastech, vhodnou příležitostí je uzavírání smluv o poskytnutí dotace na nákup výměnných fondů či předání ročních zpráv o regionálních službách poskytnutých dané knihovně. Roční přehledy o službách včetně informací o hospodaření s finančními prostředky dostávají zřizovatelé například na Jičínsku.

Zájem ze strany vesnických knihoven o provozování vlastního webu se zvyšuje jen zvolna, stále zůstává přibližně třetina knihoven bez vlastní webové prezentace nebo odpovídající prezentace na stránkách obce. Pokrok je vidět v lepším obsahu a aktuálnosti stávajících webů, což je výsledek praktické i metodické pomoci pověřených knihoven. Metodici se věnovali i stránkám knihoven, které sídlí na webu obce, a zprovoznění nových online katalogů v rámci regionálních systémů.

Svaz knihovníků a informačních pracovníků – region 08

Spolupráci knihoven v rámci regionálních funkcí doplňují programy Svazu knihovníků a informačních pracovníků regionu 08, kterých se účastní z Královéhradeckého kraje několik desítek knihoven a řada individuálních členů; aktivní je Klubko dětských knihoven SKIP 08 i seniorská sekce. V roce 2021 se uskutečnilo například vyhlášení Čtenáře roku, exkurze knihovnických seniorů do Častolovic, Jičína, Chlumce nad Cidlinou, Červeného Kostelce i nových prostor knihovny v Rychnově nad Kněžnou. Proběhla celostátní knihovnická dílna s mottem Voda voděnka v rámci festivalu Jičín – město pohádky. SKIP 08 se účastní oceňování knihovníků, rozvíjí projekt Bookstart.

Propagace knihoven

Krajská propagační kampaň

Krajská propagační kampaň zaměřená na čtenářství podpořila tradiční oblast působení knihoven vůči veřejnosti. I přes epidemiologická opatření se podařilo připravit řadu zajímavých programů zejména pro dětské návštěvníky. V letní sezóně knihovny často využívaly pro akce venkovní prostory, pokračovala nabídka čtenářsky zaměřených aktivit v online prostředí. Na závěr propagační kampaně byla uspořádána devátá Královéhradecká knihovnická konference s tématem Knihovny podporují čtenářství dětí a mládeže. Konference se konala online za účasti knihovníků z celé republiky a její součástí byly inspirativní příklady z praxe dětských oddělení. Na konferenci navazovalo vydání elektronického sborníku s příspěvky ke čtenářství: <https://www.svkhk.cz/Pro-verejnost/E-knihy-vydane-SVK-HK/Sbornik-KKK2021a.aspx>

Knihovnické soutěže a ocenění

Soutěžení knihoven bylo ovlivněno zrušením soutěže Vesnice roku 2021. Krajská knihovna připravila nominace do celostátních soutěží. Do soutěže Městská knihovna roku se přihlásila Městská knihovna Slavoj ve Dvoře Králové nad Labem (okres Trutnov) a v celostátní soutěži Knihovna roku reprezentovala kraj Obecní knihovna ve Studnici (okres Náchod). Titul knihovnice /knihovník roku byl předán oceněným knihovníkům v říjnu na slavnostním večeru ve Studijní a vědecké knihovně v Hradci Králové.

Ocenění za 1. místo v soutěži Kamarádka knihovna za rok 2020–2021 pro nejlepší dětské knihovny obdržela Městská knihovna Slavoj ve Dvoře Králové nad Labem. Městská knihovna Nová Paka se umístila na 3. místě.

V roce 2021 připravila pracovní skupina metodiků ve spolupráci s oddělením kultury Královéhradeckého kraje a SKIP 08 Východní Čechy pravidla nové krajské soutěže veřejných knihoven. Cílem soutěže vyhlášené Královéhradeckým krajem je oceňovat kvalitní služby a pestrou nabídku vzdělávacích a kulturních aktivit zaměřenou na místní komunitu. Soutěž navazuje na soutěžení knihoven v soutěži Vesnice roku, úspěšné knihovny získají finanční dar a vítězná knihovna postoupí do celostátního kola soutěže Knihovna roku.

Krajská knihovna roku 2021

Obecní knihovna ve Studnici (okres Náchod)

Obecní knihovna ve Studnici je umístěna v budově v centru obce společně s obecním úřadem a mateřským centrem. Historická budova prošla rekonstrukcí v roce 2000, prostory jsou bezbariérové, interiér knihovny se postupně modernizuje. Exteriér před knihovnou je parkově upravený a vybavený. Pro akce s dětmi může knihovna využívat prostory mateřského centra v podkroví. V blízkosti knihovny se nachází budova základní školy a domov pro seniory. Knihovna pravidelně využívá regionální služby pověřené knihovny Náchod, je napojena na regionální automatizovaný systém.

Knihovna ve Studnici se zapojuje svými aktivitami do celostátních knihovnických kampaní a projektů (Březen – měsíc čtenářů, Noc s Andersenem, pasování prvňáčků, Týden knihoven), od roku 2021 ještě rozšířila svoje aktivity a přihlásila se do projektu Bookstart – S knížkou do života. Paní knihovnice je zaníceným propagátorem čtenářství, akce k rozvoji čtenářství mají profesionální úroveň; důležitým momentem v práci knihovny je důraz na místní tradice a lokální historii. Prostory knihovny slouží mimo otevírací dobu v dopoledních hodinách i při školní výuce a besedách pro mateřskou školu.

Publikační činnost veřejných knihoven

Knihovny se do vydavatelské činnosti zapojují výjimečně a v roce 2021 počet publikací ještě poklesl. Vyšlo pouze 8 neperiodických publikací a 3 periodika, například Knihovna města Hradce Králové zajistila vydání sbírky básní Jana Pěty, Knihovna V. Čtvrťka v Jičíně vydala pro potřeby dětského oddělení leporelo s názvem Čtipísek a jeho království, Městská knihovna Nové Město nad Metují připravila novou publikaci o městě. Knihovny se více zaměřují na publikování informačních a propagačních zpráv v tisku a elektronické publikování na svých webech nebo profilech na sociálních sítích.

Krajská knihovna vydávala již 31. ročník knihovnického zpravodaje U nás, který je v tištěné podobě dostupný všem obsluhovaným knihovnám kraje. Zpravodaj přinášel informace k tématu čtenářství (téma krajské propagační kampaně), propagoval příklady dobré praxe v rubrikách Šumné knihovny, Prostory a vybavení knihoven, Jak na to. Celkem vyšla 4 čísla zpravodaje. Jako e-kniha byla vydána publikace Veřejné knihovny Královéhradeckého kraje v roce 2021.

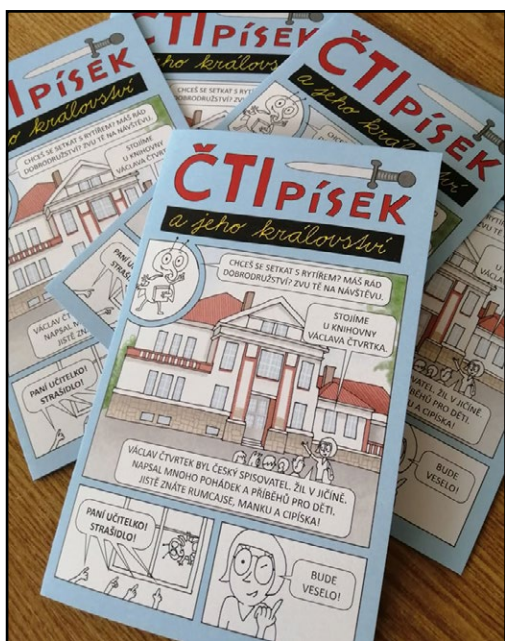
Významnou pomůckou pro komunikaci s knihovníky obsluhovaných knihoven jsou specializované webové stránky. V roce 2021 rozšířila stránky s knihovnickou problematikou pověřená knihovna Kostelec nad Orlicí. Knihovna města Hradce Králové obohatila informace o novou sekci Rekonstrukce a úpravy knihoven, na Jičínsku již tradičně fungoval facebook pro knihovníky.

Soupis publikací

Oblast Hradec Králové – Knihovna města Hradce Králové

PĚTA, Jan. Pozpátku. 1. vydání. Hradec Králové: Knihovna města Hradce Králové, 2021. 77 stran. ISBN 978-80-85059-58-8.

Přehled činnosti veřejných knihoven okresu Hradec Králové v roce 2020. Hradec Králové: Knihovna města Hradce Králové, 2021. Nestr.

Oblast Jičín – Knihovna V. Čtvrťka v Jičíně

BRAUNOVÁ, Petra a Barbora BRŮNOVÁ. Čtipísek a jeho království: průvodce Knihovnou Václava Čtvrťka v Jičíně. Jičín: Knihovna Václava Čtvrťka v Jičíně, 2021.

Autorka dětských knih Petra Braunová spolupracovala na leporelu Čtipísek s výtvarnicí Barborou Brůnovou. V originálních ilustracích mohou děti poznat přímo budovu a interiér jičínské knihovny, kterými je provází známá postavička dětského oddělení.

FRANC, Václav. Slepíčí vývar: výběr úspěšných příspěvků literární soutěže Řehečská slepice z let 2001–2021. Jičín: Knihovna Václava Čtvrťka v Jičíně, 2021. Jičínsko, svazek 11. ISBN 978-80-905342-5-4.

Oblast Náchod – Městská knihovna Nové Město nad Metují

KRTIČKA, Radovan a Petr MINAŘÍK. Město na skále = The town on the rock: Nové Město nad Metují. Nové Město nad Metují: Městská knihovna, [2021], 143 s. ISBN 978-80-8774-15-7.

Publikace nabízí seznámení s minulostí i současností města v nových fotografiích a zajímavých souvislostech.

Oblast Rychnov nad Kněžnou – Obecní knihovna U Mokřinky Mokré

Mokerský zpravodaj: zpravodaj obce Mokré pod Orlickými horami. Mokré: Obecní úřad, Obecní knihovna, 2021, roč. 16, č. 1–4. Dostupné z: <https://obecmokre.hlasenirozhlasu.cz/bulletin/list>

Oblast Trutnov – Městská knihovna Slavoj Dvůr Králové nad Labem

KRATĚNA, Jaroslav. Zákon jsem já: české country texty na písně převzaté. Ve Dvoře Králové nad Labem: Slavoj, 2021. ISBN 978-80-906977-8-2.

Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové

SEMRÁDOVÁ, Eva, ed. Veřejné knihovny Královéhradeckého kraje v roce 2020: statistická ročenka [online]. Hradec Králové: Studijní a vědecká knihovna, 2021. 16 s. [Cit. 19. 9. 2021]. E-knihy SVK HK. ISBN 978-80-7052-155-7 (pdf). Dostupné z: https://www.svkhk.cz/Pro-verejnost/E-knihy-vydane-SVK-HK/Statisticka_rocenka_2020-final.aspx

ŠPÁSOVÁ, Markéta, Buchtová, Vladimíra [et al.]. Výroční zpráva 2020. Hradec Králové: Studijní a vědecká knihovna, 2021. 60 s. ISBN 978-80-7052-155-7.

U nás: knihovnicko-informační zpravodaj Královéhradeckého kraje. Hradec Králové: Studijní a vědecká knihovna, 2021, roč. 31, č. 1–4. ISSN 0862-9366.

X: občasník Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové. Hradec Králové: Studijní a vědecká knihovna, 2021, roč. 14, č. 1–2. ISSN 1802-9418.

Knihovny v online prostoru

BOOKPORT
www.bookport.cz
podpora@bookport.cz

Neomezené čtení pro každého

Tisíce knih všech žánrů

Pro registrované uživatele SVK HK

On-line i off-line

BOOKPORT je služba, která poskytuje neomezený přístup ke knihám českých i zahraničních autorů s pravidelně doplňující se nabídkou novinek i bestsellerů. Vybírejte z tisíců titulů od beletrie, přes populární naučnou či po odbornou literaturu.

Pokročilé funkce čtení

Čtěte na www.bookport.cz

Vstup do knihovny e-knih nabídl svým čtenářům SVK v Hradci Králové

Regionální historikové: Josef Vítězslav Šimák

Šimák, Josef Vítězslav

Rodiče

Tižnov, Hluboká úlice v roce 1915

Video seriál, část 1.: Josef Vítězslav Šimák, český historik.

Online přednášky s regionální tematikou z Knihovny V. Čtvrťka v Jičíně

Máš svou oblíbenou knihu?

Chtěl by ses o ni podělit s ostatními na YOUTUBE kanálu knihovny?

Vytvoř prezentaci, ve které vlastními slovy představíš knihu. Můžeš kreslit, psát či natočit krátké video.

Svou práci nám zašl na: prochazkova.michaela@maskd.cz

Více info: www.maskd.cz

Video, kde děti doporučují své oblíbené čtení dalším dětem, vznikají z iniciativy Městské knihovny Slavov ve Dvoře Králové nad Labem.

Instagram

Děkujeme, že jste s námi!

--- KNIHOVNA_HK ---

Akce, novinky i fotky ze zákulisí, které nikde jinde nenajdete 😊

Knihovna města Hradce Králové rozšířila v roce 2021 své profily na sociálních sítích.

Název	Veřejné knihovny Královéhradeckého kraje v roce 2021
Podnázev	Ročenka veřejných knihoven
Zpracovala	Eva Semrádová
Vydavatel	Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové
Rok vydání	2022
Vydání	1. vydání, verze z 2022-09-15
Počet stran	17
ISBN	978-80-7052-158-8 (pdf)
Dostupné na WWW	http://www.svkhk.cz
Výroba	AD reklama s. r. o., Trutnov
Vychází s finanční podporou Královéhradeckého kraje určenou pro regionální funkce.	
Copyright 2022 SVK HK	
Publikace zveřejňuje informace získané zpracováním statistických výkazů a komentářů knihoven, které sestavují metodická pracoviště pověřených knihoven Královéhradeckého kraje. Fotografie zařazené do publikace byly danými knihovnami určeny ke zveřejnění.	

